

# FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

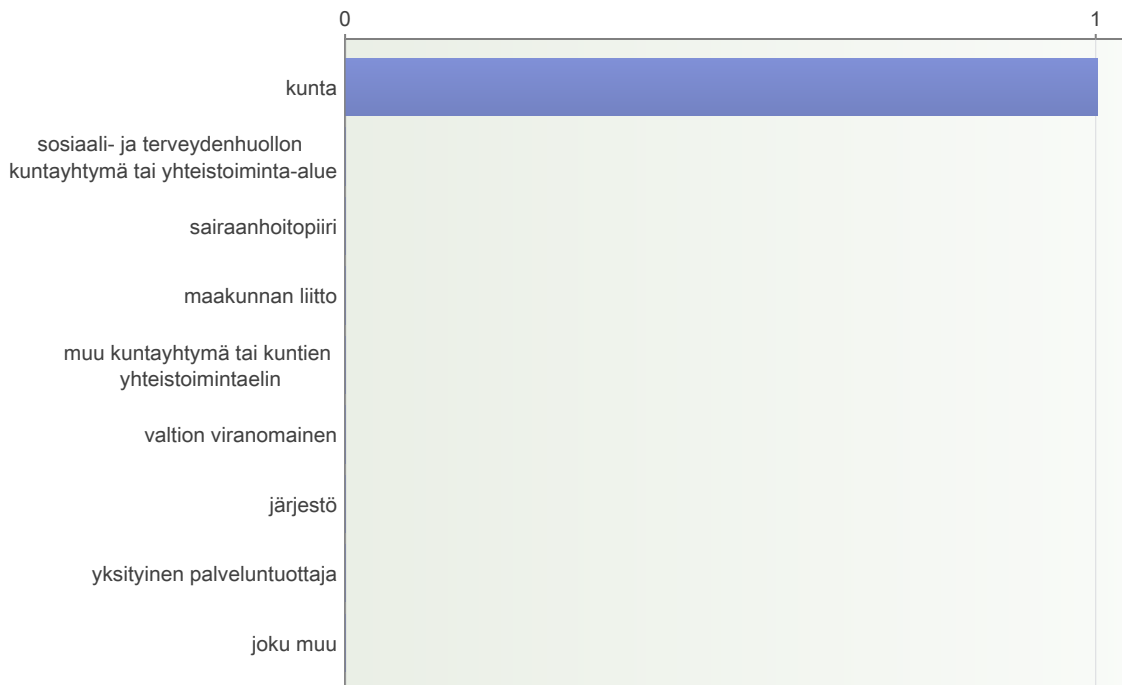
## 1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Sodankylän kunta	Kati Aikio, vs. perusturvajohtaja	Viljo Pesonen, kunnanjohtaja, viljo.pesonen@sodankyla.fi	perusturvalautakunta 4.12.2017, kunnanhallitus 12.12.2017	

## 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1



### 3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1



### 4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-uudistuksen tavoitteet ovat hyvät ja tarpeelliset. Sote-uudistuksen tavoitteiksi on kirjattu hyvinvointi- ja terveyserojen kaventuminen, kustannusten kasvun hillintä, palvelujen yhdenvertaisuuden ja saatavuuden parantaminen, palveluintegraatio sekä peruspalvelujen vahvistaminen. Tavoitteet ovat säilyneet samoina uudistuksen eri vaiheissa ja ne ovat yleisesti hyväksytyjä.

Esitettyssä valinnanvapauden mallissa palvelujen yhdenvertainen saatavuus ei toteudu alueille yhdenvertaisesti. Oletettavasti palveluntuottajat keskittyvät pääkaupunkiseudulle. Esitetty malli on selkeämpi kuin aiemmin esitetty malli, mutta malli kaipaa edelleenkin yksinkertaistamista, selkeytystä ja korjauksia. Mallin optimaalinen toteutuminen vaatii asiakkaalta hyvää toimintakykyä ja tietoa vaihtoehtoista sekä ammatillista palveluohjausta. Haasteena on toimivan asiakasohjausjärjestelmän kehittäminen.

Sodankylän kunta yhtyy lausunnossaan Kuntaliiton näkemykseen, jonka mukaan uudistuksella ei pääosin kavenneta väestön terveys- ja hyvinvointieroja eikä paranneta palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

Mallista ei käy ilmi selkeästi, miten saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten kielelliset ja kulttuurilliset oikeudet huomioidaan valinnanvapauden näkökulmasta. Saamelaisten kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteutumisen varmistaminen tulee vielä tarkentaa.

## 5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



## 6. Vapaamuotoiset huomiot.

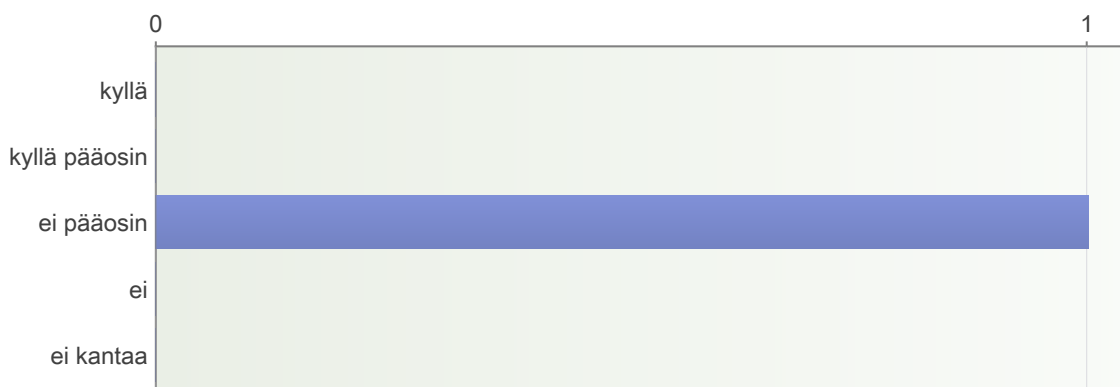
Vastaajien määrä: 1

- Lausuntokierroksella oleva lakiluonnos edistää asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksia. Lakiluonnoksen tavoitteena on edistää asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin. Malli voi edistää asiakkaan valinnanmahdollisuuksia palveluntuottajan valinnassa. Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet ovat hyvät alueilla, joilla on aitoja valinnan mahdollisuuksia, useita palveluntuottajia. Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet syrjäseuduilla ovat erilaiset kuin isoimmilla paikkakunnilla. Pitkät välimatkat rajoittavat todellisten vaihtoehtojen olemassaoloa.

On riski, että valinnanvapausmalli ei toimi kaikkien asiakkaiden kohdalla hyvinvointia lisäävästi. Joillakin asiakasryhmillä on erityisiä haasteita ohjautua palvelujärjestelmässä esim. päihde- ja mielenterveysasiakkaat, paljon tukea tarvitsevat asiakkaat ja lastensuojelun asiakkaat. Valinnanvapausmalli on vaikeasti hahmoteltava. Kaikilla asiakasryhmillä ei voi olettaa olevan riittävästi tietoa palveluntuottajan valintaan.

## 7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1



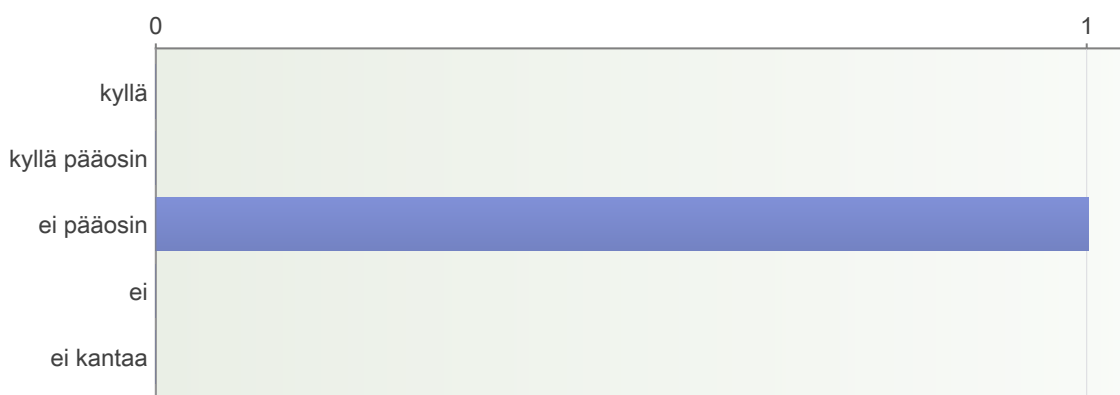
## 8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Niille asiakkaille, jotka ovat toimintakykyisiä ja osaavat hakea tietoa, uudistus lisää mahdollisuuksia. Kuitenkin alueellisesti maakuntien palvelutarjottimet tulevat olemaan erilaisia, jolloin asiakkaiden valinnanvapaus ei toteudu samalla tavalla maan eri osissa.

## 9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1



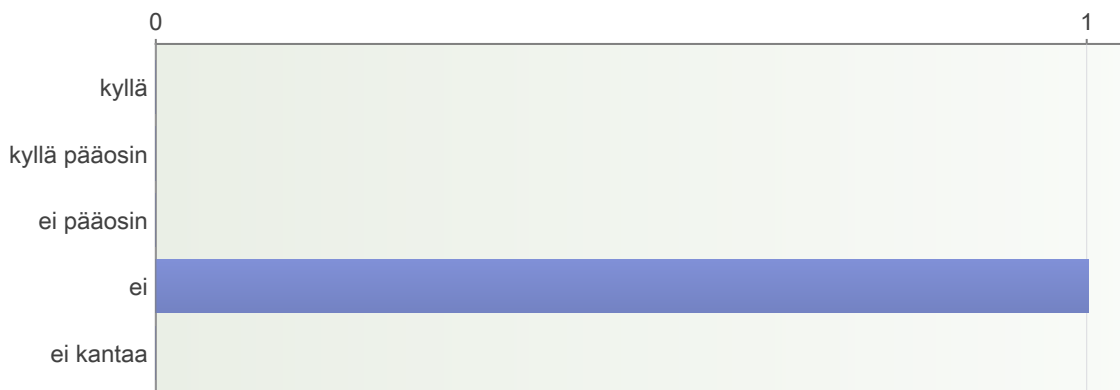
## 10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen yhteensovittaminen eli integraatio on huomattavan haastetellista, jos valinnanvapaus toteutetaan esitetyllä tavalla. Palvelujen asiakaslähtöinen yhteensovittaminen ja palveluohjausprosessin rakentaminen vaikeutuvat, kun osa palveluista jää valinnanvapauden ulkopuolelle. Maakunnan mahdollisuudet ohjata palveluntuottajia ovat rajalliset ja vaativat yksityiskohtaisia sopimuksia, sopimusten valvontaa ja tuottajakorvausten erityisehtoja. Sopimusten ja tuottajien valvonta vaatii paljon asiantuntijaresursseja.

### 11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1



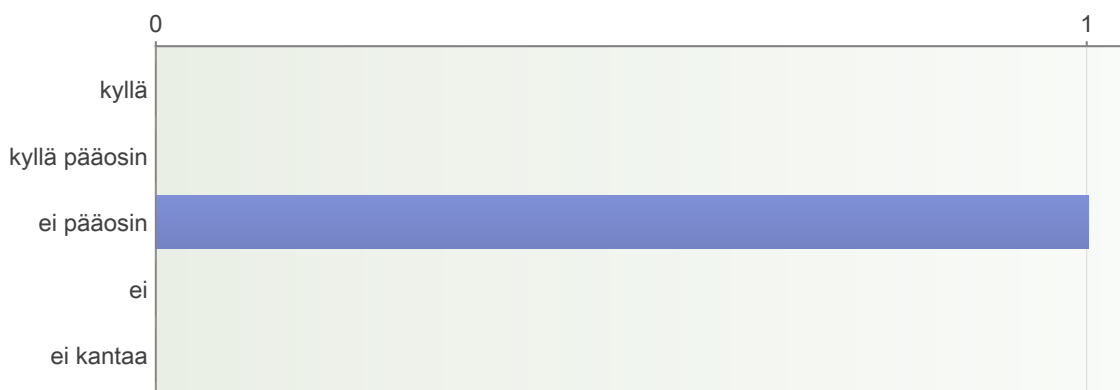
### 12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitetty valinnanvapauden malli on monimutkainen ja jättää vastuuta integraatiosta maakunnan vastuulle. Iso olennainen kysymys on tietojärjestelmien yhteensovittaminen.

### 13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1



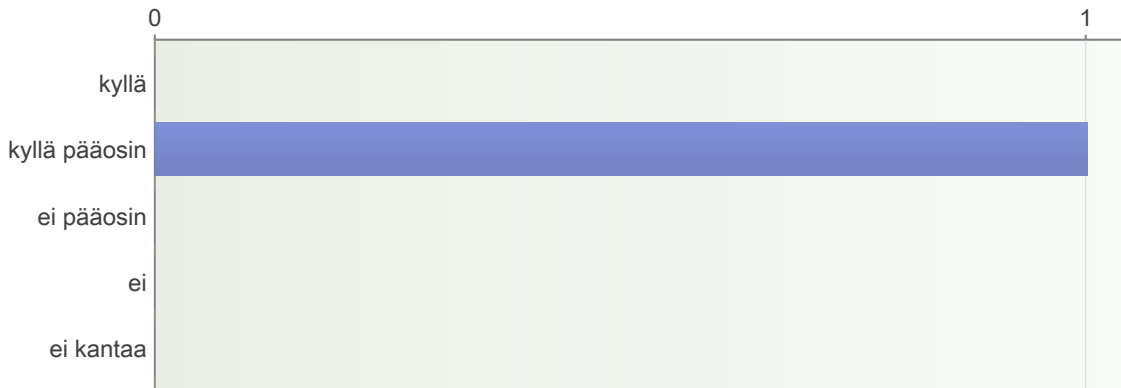
#### 14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan mahdollisuudet käyttää järjestämisvastuuseen kuuluvaa päätösvaltaa on riittämätön. Lakiesitys jättää paljon avoimia kysymyksiä: kasvavatko maakunnan tehtävät, lisääntykö byrokratia, mitä uutta osaamista maakunnalta vaaditaan.

#### 15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1



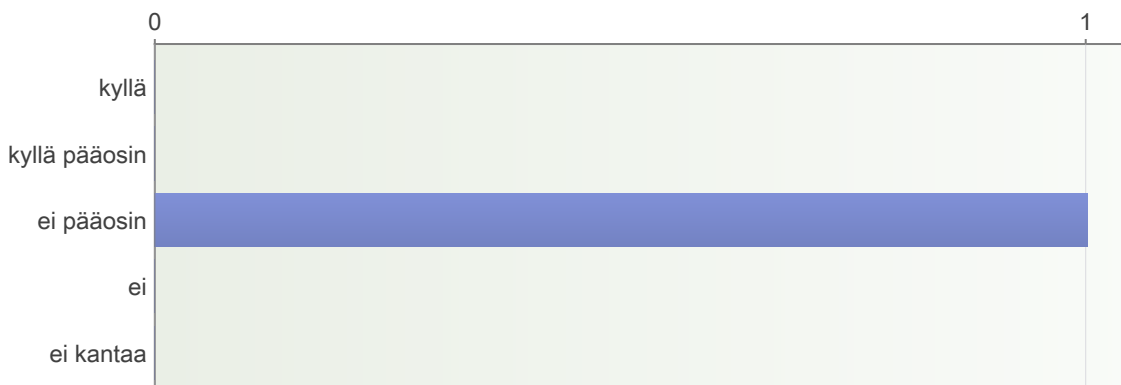
#### 16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausuudistus luo mahdollisuuksia uudistaa toimintatapoja ja ottaa käyttöön uusia palveluinnovaatioita. Malli voi edesauttaa digitalisaatioon liittyvien innovaatioiden kehittymistä, mutta toisaalta palveluinnovaatioita voidaan toteuttaa valinnanvapausmallista huolimatta. Kunnissa tehdään paljon kehittämistyötä esim. Oda-hankkeessa.

#### 17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1



## 18. Vapaamuotoiset huomiot.

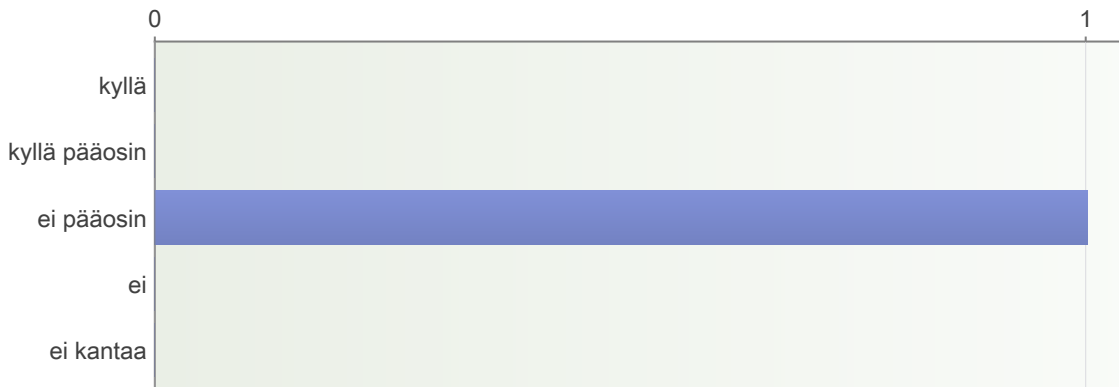
Vastaajien määrä: 1

- Kustannusten kasvua tai pienenemistä on yksittäisen kunnan haastavaa arvioida. Ongelmallista on, että uudistuksella rajoitetaan maakunnan oikeutta päättää palvelujen tuotantotavasta ja ohjata palveluja kokonaisuutena. On olemassa riski, että kustannukset varsinkin uudistuksen alkuvaiheessa kasvavat. Maakuntaan siirtyvän henkilöstön palkkaharmonisointi voi lisätä kustannuksia.

Kustannusten nousun riskejä aiheuttavat lisäksi ainakin järjestäjien sekä tuottajien ICT-investointikustannukset, maakunnan, maakunnan liikelaitoksen ja tuottajien hallinnolliset tehtävät sekä valinnanvapausmalliin kuuluvat uudet elementit henkilökohtainen budjetti ja asiakasseteli sekä suun terveydenhuollon suoran valinnan palvelut. Valinnanvapausuudistuksen on arvioitu lisäävän palvelujen kysyntää, kun yksityistä palvelutuotantoa siirryy julkisesti rahoitetuksi. Erityisen suuri tämä kustannusriski on suun terveydenhuollossa. Kuntaliiton lausunnossa on hyvin eritelty niitä elementtejä, jotka lisäävät kustannuspainetta.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1



## 20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan yhtiöittämisvelvoite valinnanvapauden piirissä olevien palvelujen osalta on poistettu ja tämä voi turvata aikaisempaa mallia paremmin palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

## 21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



## 22. Vapaamuotoiset huomiot.

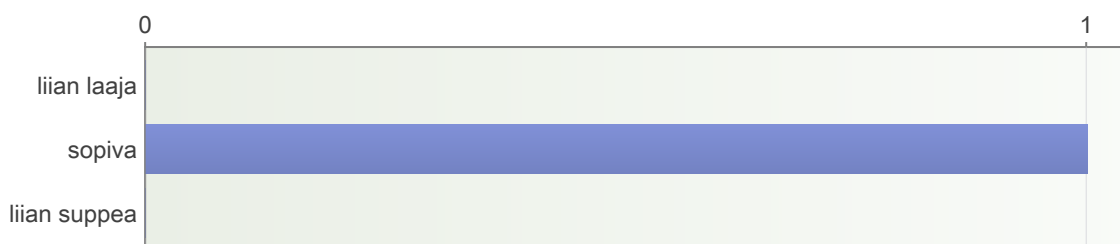
Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen palveluvalikoima on sopiva, kun arvioidaan asiakkaan mahdollisuutta valita palveluntuottaja. Palveluvalikko sopii melko terveelle ja vähän palveluja tarvitseville asiakkaille, joita on lukumääräisesti paljon. Haasteellista voi olla se, että paljon tukea tarvitsevien palvelut pirstoutuvat usealle eri taholle (sote-keskukset, suun hoidon yksiköt, liikelaitokset, asiakassetelipalvelujen tuottajat ja henkilökohtaiseen budjetin palveluntuottajat).

Erikoislääkäripalvelujen osalta maakunnalla tulisi olla oikeus päättää siitä, missä laajuudessa erikoislääkäripalveluita tarjotaan sote-keskuksissa ja millä tuotantomallilla. Pykälä tulisi kirjoittaa mahdollistavaan muotoon ja jättää erikoisalot nimeämättä, koska väestön tarpeet voivat olla eri alueilla erilaiset. Maakunnalla tulisi olla mahdollisuus määrittää sote-keskusten palveluvalikoima erikoislääkärien osalta.

## 23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1





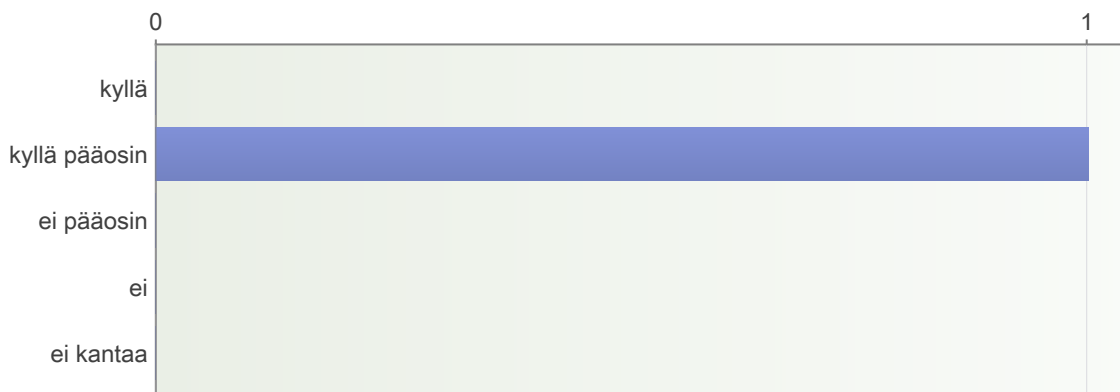
## 24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kuten Kuntaliitto esittää, tarkoituksenmukaista olisi että laissa määriteltäisiin suun hoidon yksiköiden palveluvalikoima 3. momentin mukaisesti. Palveluvalikoiman laajentaminen erikoislääkärin tai muiden ammattihenkilöiden konsultaatioihin ja vastaanottopalveluihin olisi mahdollista ja tapahtuisi maakunnan päättämällä tavalla. Suun hoidon järjestelmämuutos luo suuren riskin kustannusten kasvuun, kun asiakkaille syntyy oikeus valita yksityinen palveluntuottaja julkisen terveydenhuollon asiakasmaksuilla. Lisäkustannuksia aiheutuu myös siitä, että suun terveydenhuollon saatavuuden paraneminen lisää palvelujen kysyntää. Suun hoidon palvelujen maantieteellinen keskittyminen näyttää ilmeiseltä eli alueellista tasa-arvoa uudistus ei ainakaan paranna nykyiseen verrattuna.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



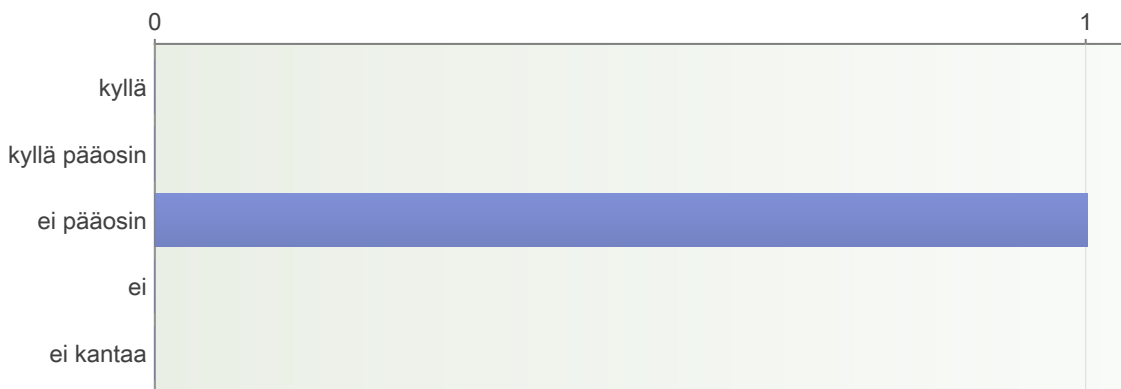
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla tulisi olla harkintavalta päättää, mitä palveluja, missä laajuudessa ja millä keinoin tarjottaisiin suoran valinnan palveluna tai suoran valinnan palvelujen yhteydessä liikkuvina, etäpalveluina tai konsultaatioina.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1



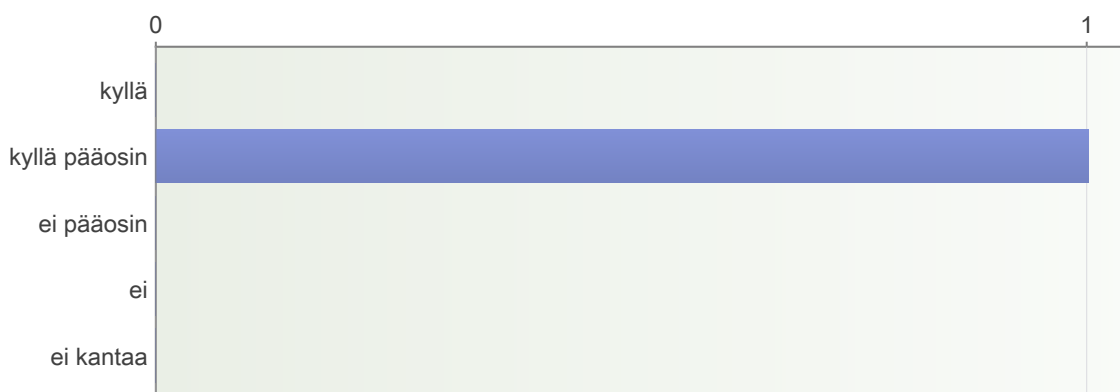
### 30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palveluihin kuuluisi lakiesityksen mukaan sosiaalihuollon neuvonta ja ohjaus, jota antaisi sosiaalihuollon ammattihenkilö. Palveluintegraatio ei toteudu, koska sote-keskuksissa ei perustuslakivaliokunnan lausunnon perusteella voi olla sellaisia sosiaalipalveluja, joissa käytetään julkista valtaa. Sote-keskukset jäävät pääasiassa terveyskeskuksiksi, sosiaalityö tehdään maakunnassa.

### 31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1



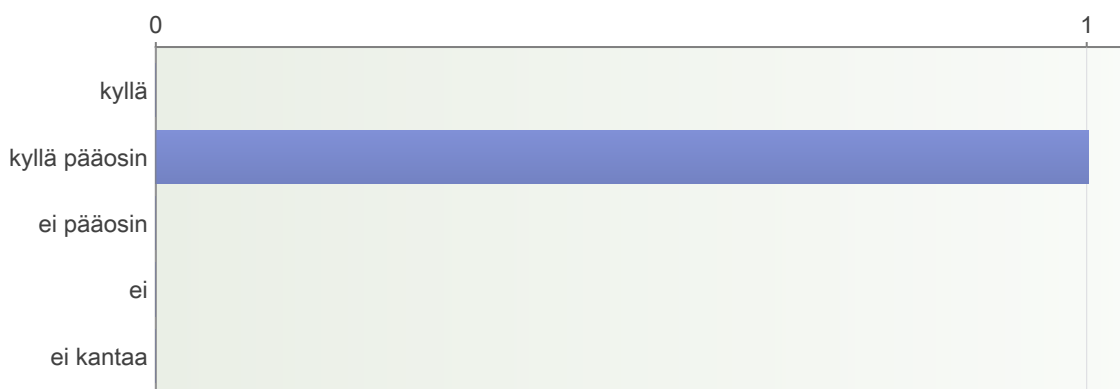
### 32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan oikeutta vaihtaa liikelaitosta, esim. kesken lastensuojelutarpeen arvioinnin prosessin, tulisi rajata. Käytännössä tilanne voi pitkittää olennaisesti lapsen haastavaa elämäntilannetta ja toimia lastensuojelulain vastaisesti.

### 33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1



### 34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kuten Kuntaliiton lausunnossa sanotaan, valintaoikeutta voi olla tarpeen rajata jossain tilanteissa, esimerkiksi silloin, kun lastensuojelun tai päihde- ja mielenterveyspalvelujen saaminen viivästyy asiakkaan itsensä tai hänen läheistensä tekemisen valintojen seurauksena. Mahdollisuudet valita maakunnan liikelaitos ja sen palveluyksikkö pirstovat palveluja epätarkoituksenmukaisesti tilanteissa, joissa asiakas tai asiakkaan läheiset tietoisesti pyrkivät välttelemään palvelutarpeen arviointia. Ongelman pitkittyminen lisää hoidon kustannuksia esim. lastensuojelussa, huume- ja päihdepalveluissa.

### 35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



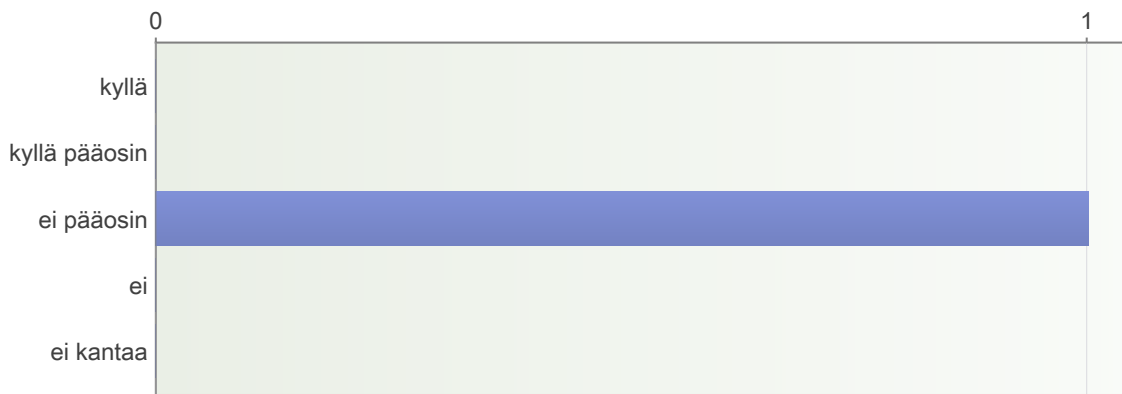
### 36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksessä maakunnan roolia asiakassetelin myöntäjänä on selkiytetty. Maakunnalla tulisi itsehallintonsa puitteissa olla oikeus päättää palveluista, joissa se käyttää asiakassetelillä tarkoituksenmukaisesti harkitsemallaan tavalla.

### 37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1



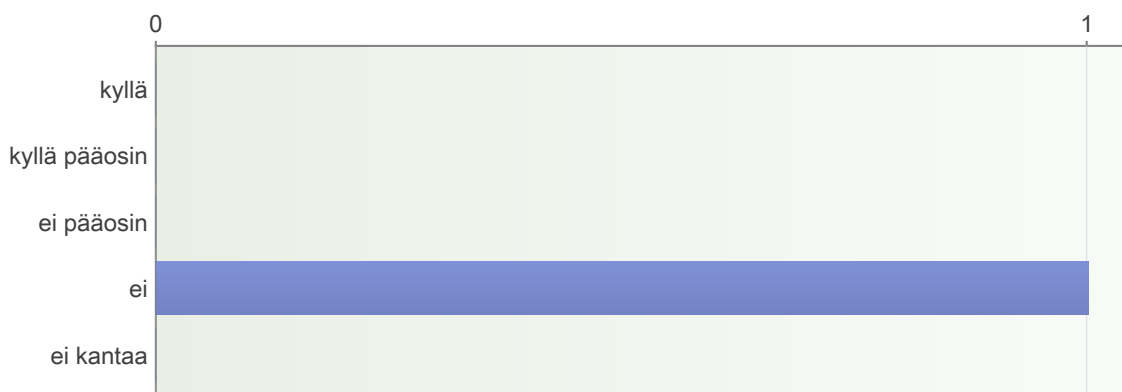
### 38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kuten Kuntaliitto toteaa, rajausta on erittäin tarpeellinen, mutta pelkästään tämä ei riitä turvaamaan riittäviä palveluja kustannustehokkaasti.

### 39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1



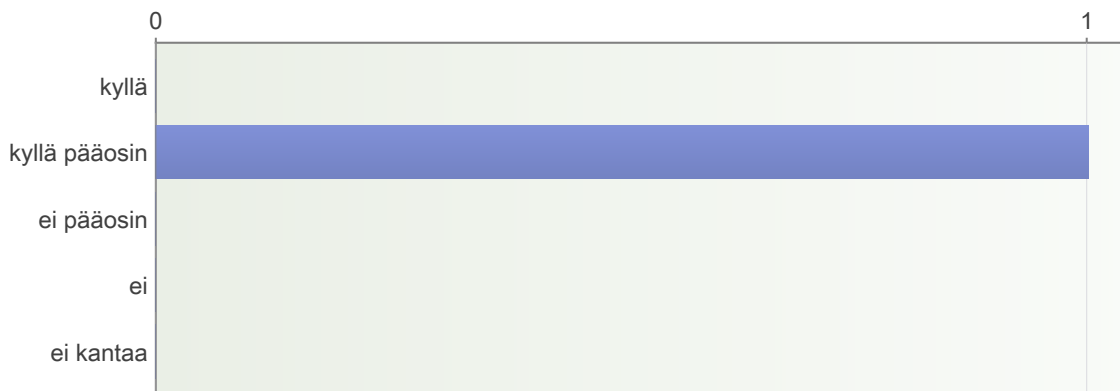
#### 40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksessä ehdotettu asiakassetelin laajamittainen käyttö voi vaikeuttaa maakunnan velvollisuutta turvata palvelujen saanti sekä päivystyksen järjestäminen. Asiakkaan palveluketjuilla on vaarana pirstoutua. Asiakassetelin käytön tulisi siis olla mahdollista, mutta ei pakollista, tilanteissa, joissa maakunnalla on tarve täydentää omia palvelujaan pystyäkseen turvaamaan väestön tarpeen mukaiset hoidot ja toimenpiteet sekä asianmukaisen hoitoon pääsy.

#### 41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



#### 42. Vapaamuotoiset huomiot.

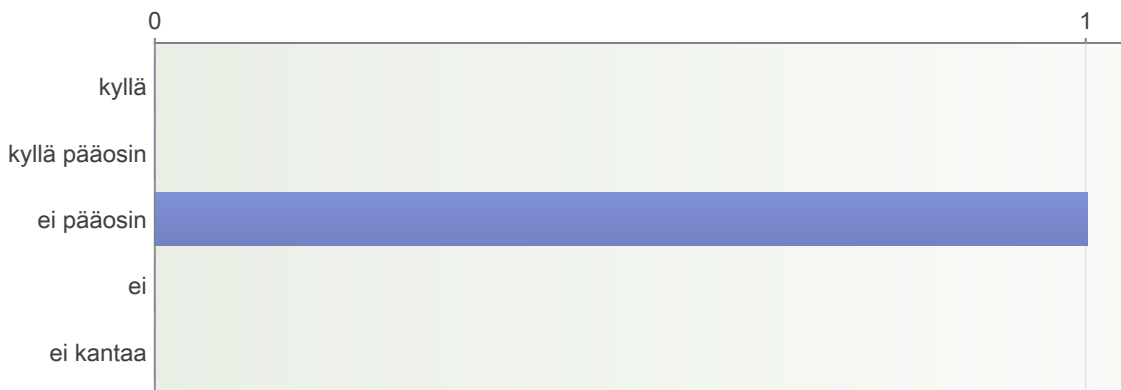
Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin käyttö on joltain osin ongelmallista. Asiakassetelinpalvelutuottajalla sekä henkilökohtaisen budjetin palveluntuottajilla on mahdollisuus valita asiakkaansa kieltäytymällä asiakkaaksi/potilaaksi pyrkivän henkilön hoidosta. Tämä voi johtaa vaikeimman asiakassegmentin jäämisen maakunnan oman tuotannon asikkaaksi, mistä aiheutuu maakunnalle ongelmia ainakin hinnoittelun suhteen.

Valinnanvapausmalli edellyttää asiakkaalta kysyä arvioida omaa tilannettaan ja palveluntarvetta, kykyä verrata sitä tarjolla oleviin palveluvaihtoehtoihin ja kykyä hakeutua palveluihin. Myös henkilöstön koulutukseen tulee panostaa.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1



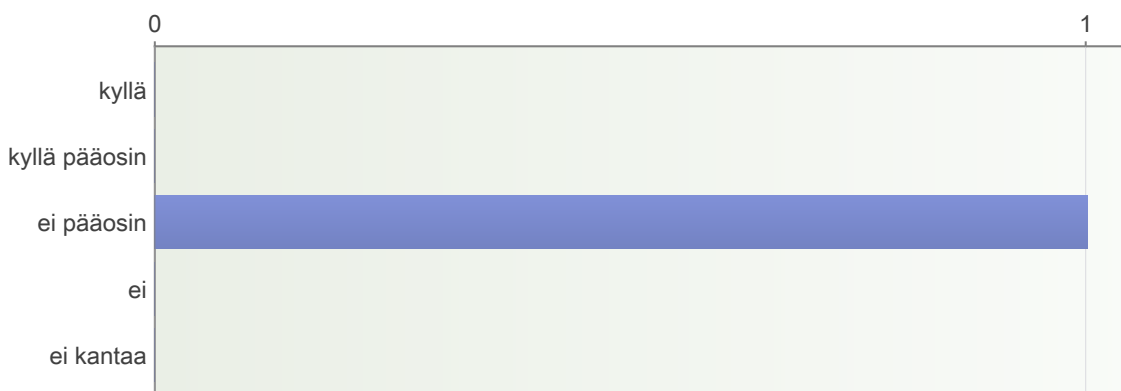
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiehdotuksen mukaan maakunnan oikeutta päättää järjestämisvastuulleen kuuluvien palvelujen tuottamistavasta on rajoitettu. Maakunnalla olisi lakisääteinen velvollisuus tarjota asiakasseteli laissa säädetyissä palveluissa. Mikäli asiakas kieltäytyy asiakassetelistä, maakunnalla on viimekätinen vastuu tuottaa vastaavat palvelut. Mikäli maakunnalla olisi mahdollisuus valita, missä palveluissa se ottaisi käyttöön asiakassetelin, se voisi ottaa huomioon palvelujärjestelmän päällekkäisyyteen ja työvoiman saatavuuteen liittyviä kysymyksiä.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1



#### 46. Vapaamuotoiset huomiot.

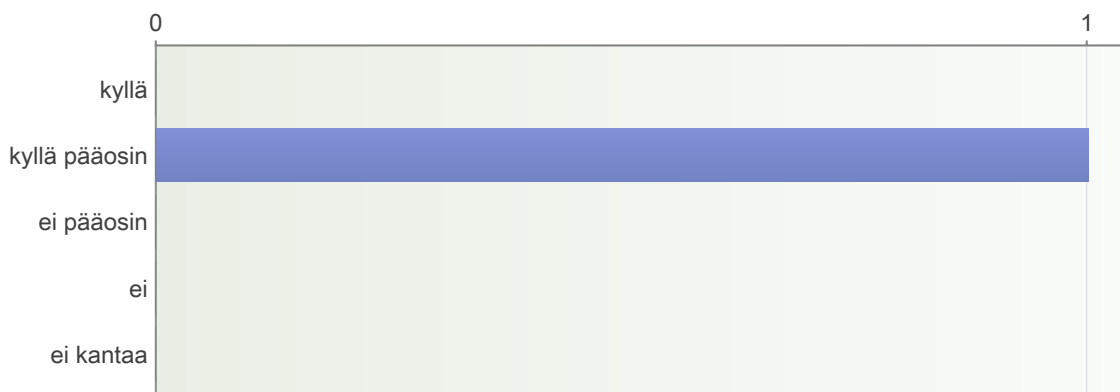
Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisen budjetin käyttäminen vaatii asiakkaalta tietoa palvelujärjestelmästä, omatoimisuutta ja hyvää toimintakykyä. Henkilökohtainen budjetti lisää asiakkaan valinnanvapautta tiettyyn rajaan saakka. Palveluntuottajan mahdollisuus valita asiakkaansa voi johtaa vaikeimman asiakassegmentin jäämiseen maakunnan oman tuotannon asiakkaaksi, mistä aiheutuu maakunnalle ongelmia hinnoittelun suhteen.

Valinnanvapauslailla kumottaisiin laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä, jota kunnat ovat aktiivisesti kehittäneet viime vuosina. Palvelusetelin käyttöön tulee saada siirtymäaika niin, että asiakas voi käyttää jo myönnettyt palvelusetelit.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1



#### 48. Vapaamuotoiset huomiot.

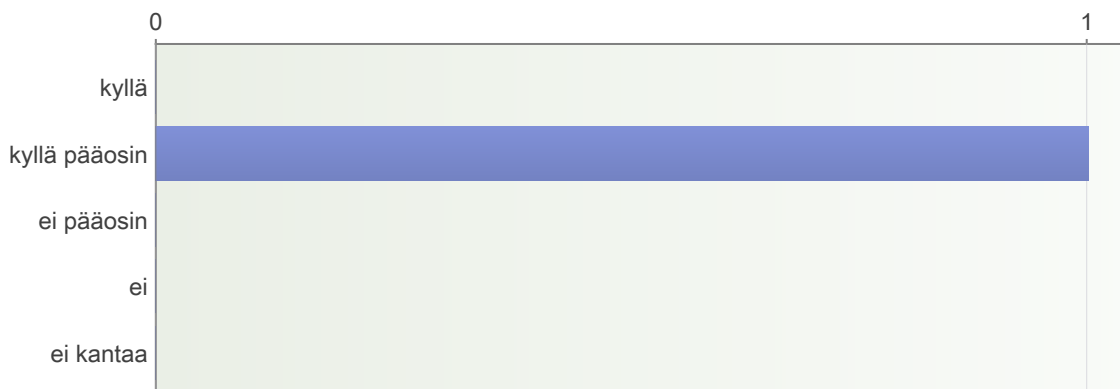
Vastaajien määrä: 1

- Säädöksellä pyritään varmistamaan paljon palveluja käyttävien asiakkaiden palvelujen integraatio, mikä on hyvä tavoite. Toteutukseen liittyy monia ongelmakohtia: kuka vastaa yhteisestä asiakassuunnitelmasta, kenellä on käyttöoikeus suunnitelmaan, mikä on yhteinen tietojärjestelmä.



49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



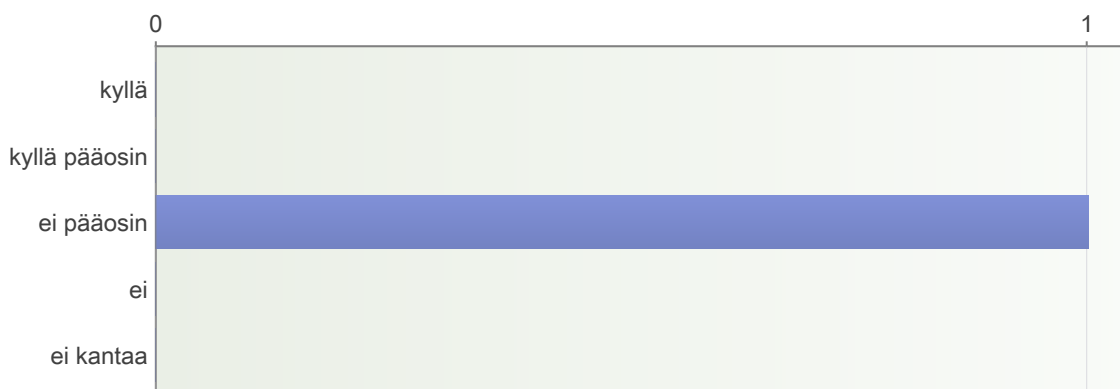
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyväksymismenettely on keskeinen maakunnan keino ohjata palvelujen tuottamista, joten niiden on välttämätöntä olla olemassa.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1



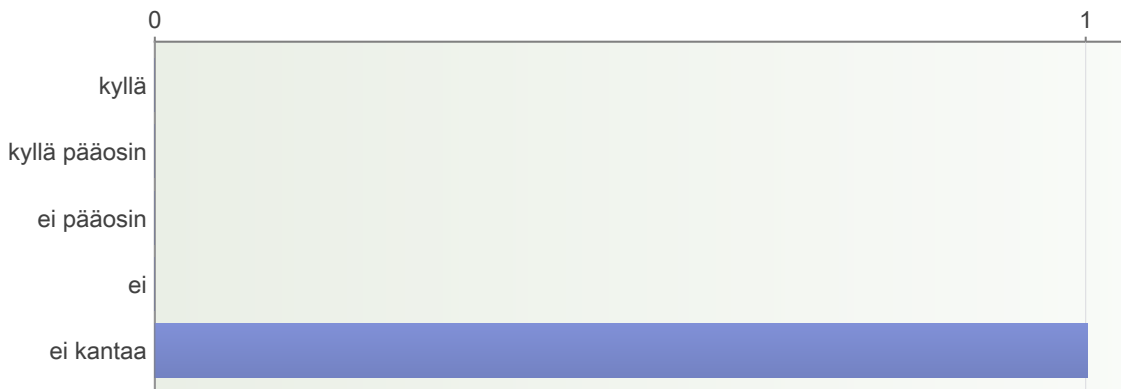
## 52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiehdotuksessa jää epäselväksi se, mitä mahdollisuuksia maakunnalla on asettaa seuraamuksia silloin, kun tuottaja ei toimi maakunnan edellytysten mukaisesti. Vastuukysymykset jäävät epäselviksi.

## 53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



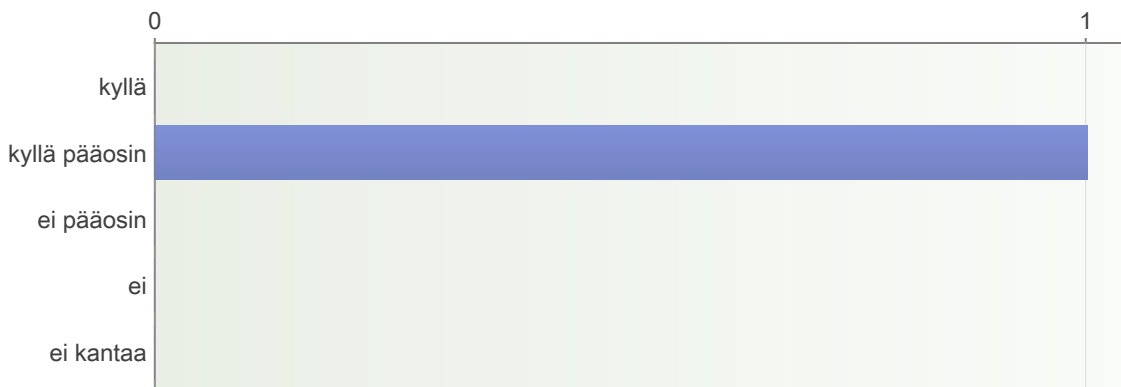
## 54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sopimuksen ja hallintopäätöksen välinen suhde jää epäselväksi.

## 55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



## 56. Vapaamuotoiset huomiot.

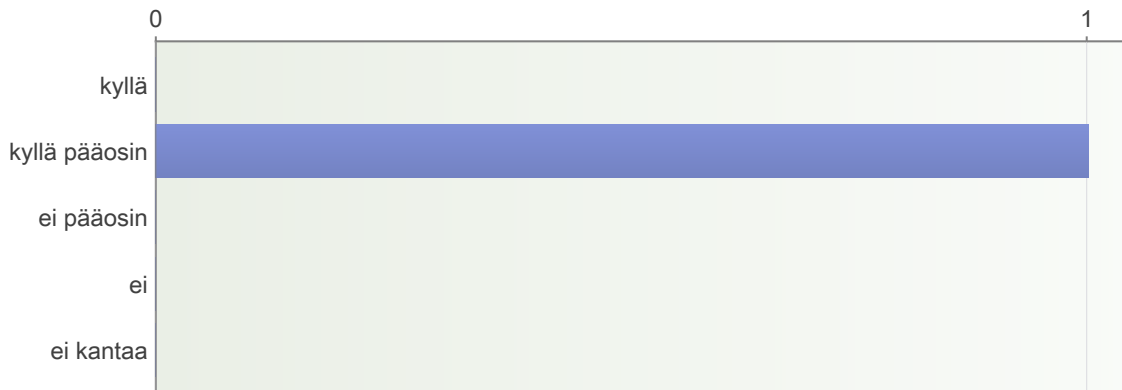
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaustuottajan alihankkijan valvontavastuu on epäselvä.

## 57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1



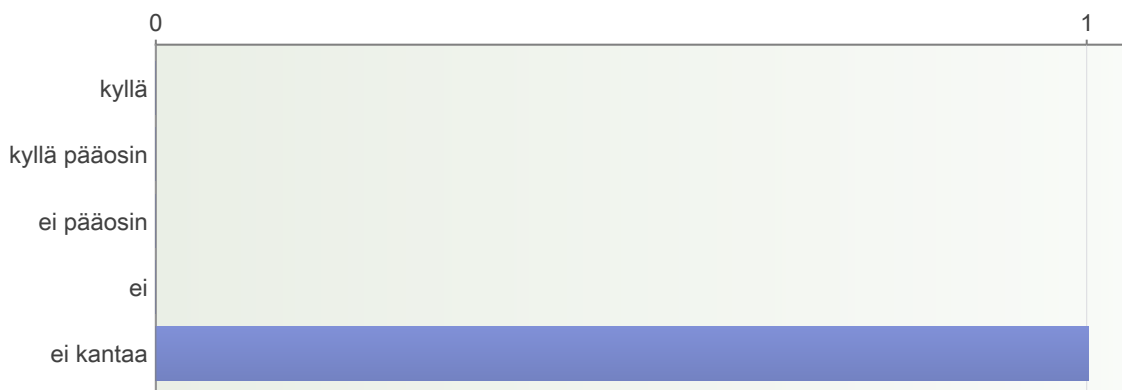
## 58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Viittaamme Kuntaliiton lausuntoon.

## 59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

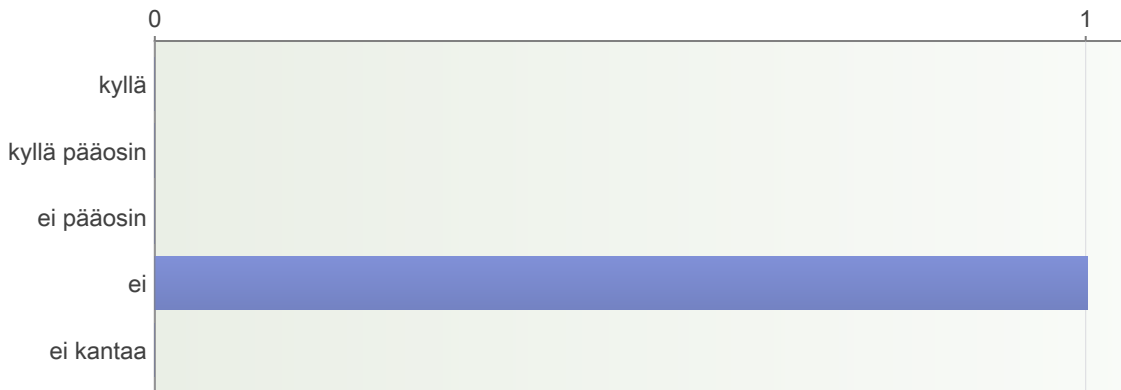


## 60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

## 61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1



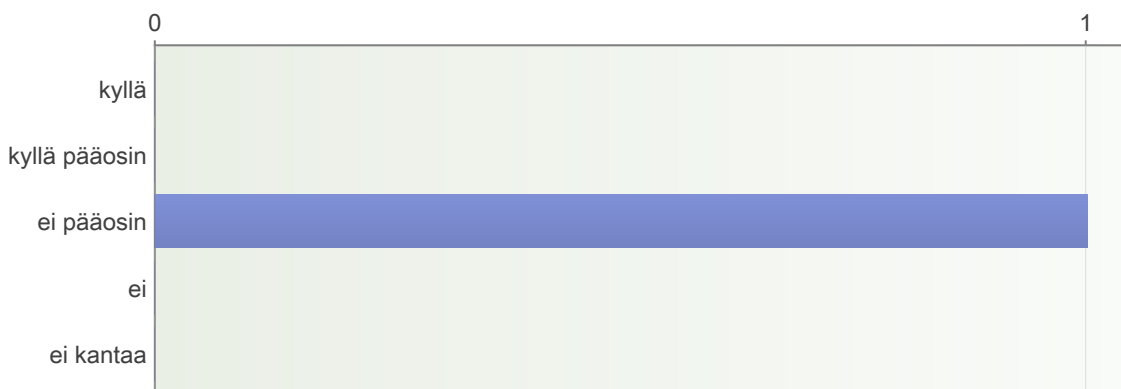
## 62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan liikelaitoksen sote-keskuksella ja yksityisellä sote-keskuksella ei ole yhdenvertaisia toimintaedellytyksiä, sillä maakunta on järjestäjänä viimekädessä aina vastuussa siitä, että asukkaat saavat tarvettaan vastaavat palvelut.

## 63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1



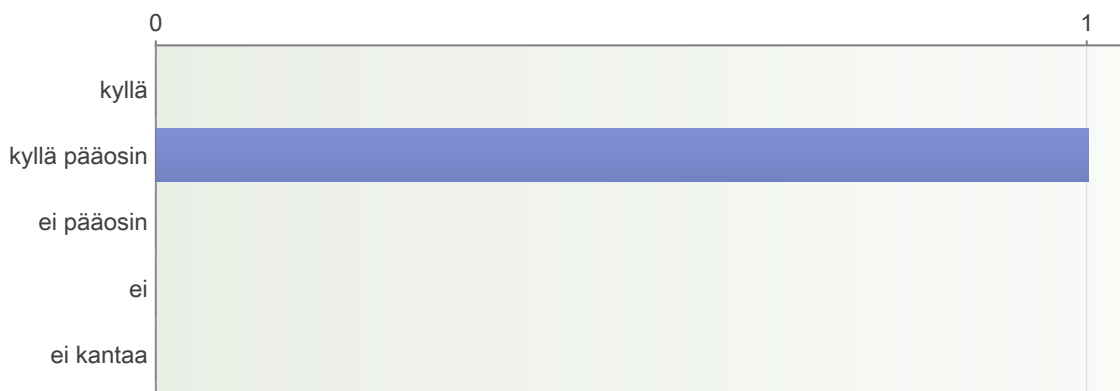
#### 64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtainen budjetti tulee lakiesityksen mukaan voimaan 1.1.2020. Kuntaliiton näkemyksen mukaan henkilökohtainen budjetti tulisi säätää tulemaan voimaan samanaikaisesti asiakassetelin käyttöön oton kanssa. Jos asiakas kieltäytyy henkilökohtaisesta budjetista, maakunnan liikelaitoksen on voitava hankkia asiakkaan palvelut asiakassetelillä. Eriaikainen voimaantulo ei tätä mahdollista.

#### 65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1



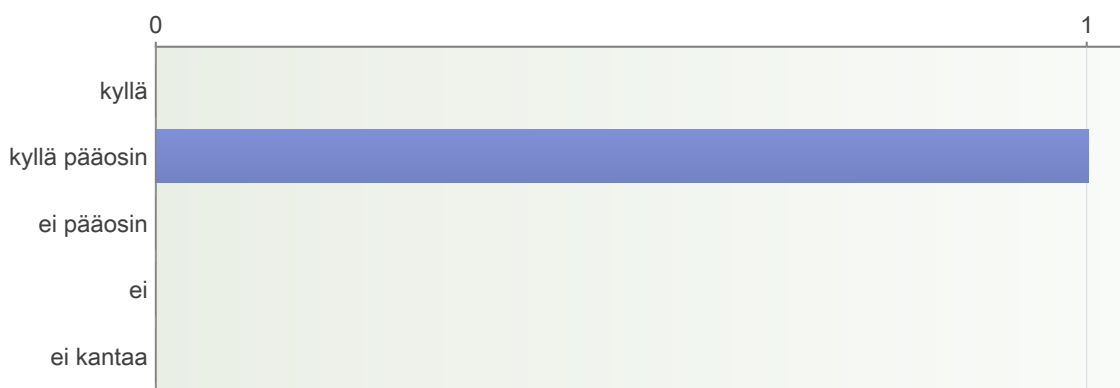
#### 66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Voimaantulon porrastaminen on perusteltua. Ratkaistavaksi jää, miten vaadittavat tietojärjestelmätoteutukset saadaan toteutettua samanaikaisesti valinnanvapausmallin käyttöönoton kanssa. Uhkakuvana on asiakas- ja potilasturvallisuuden vaarantuminen.

#### 67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

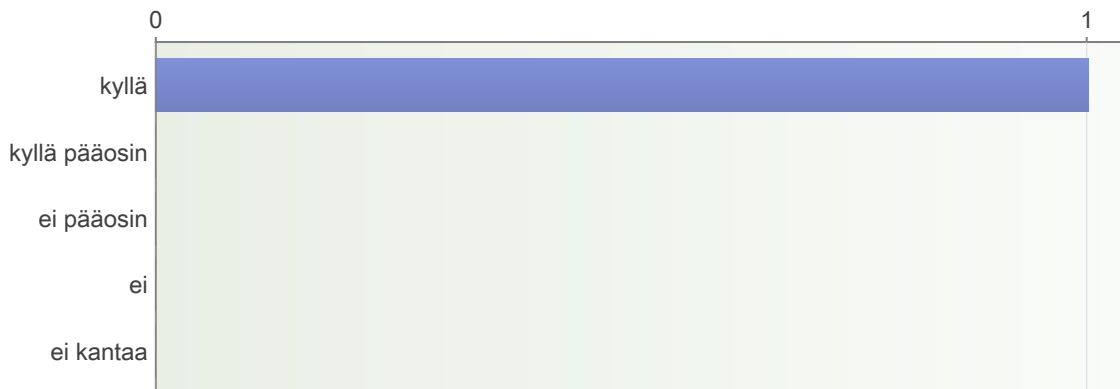


### 68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

### 69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

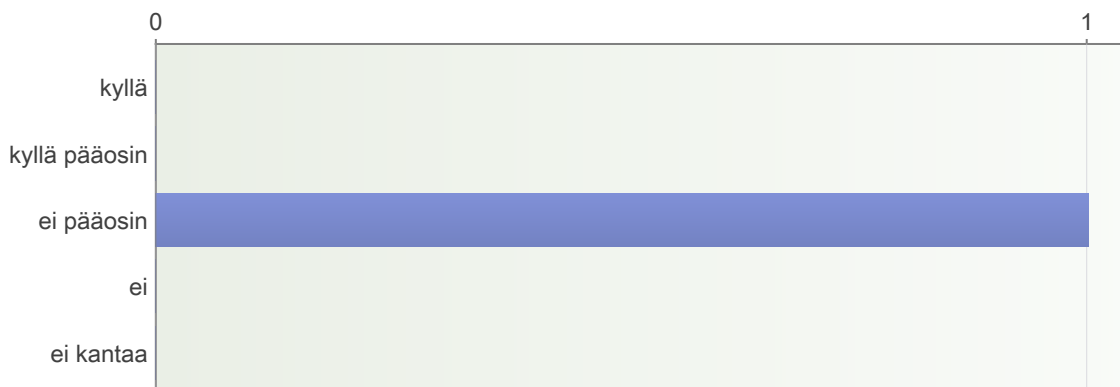


### 70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

### 71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1



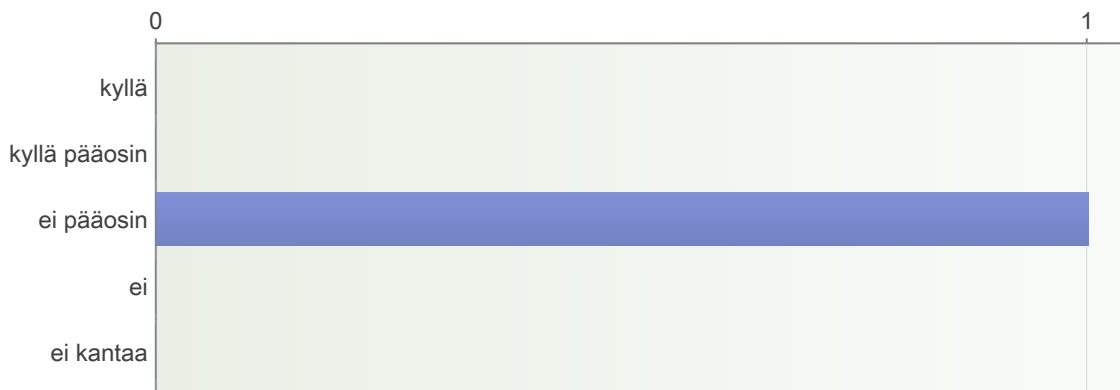
## 72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uhkana on, että tulevaisuudessa markkinat keskittyvät suuremmille tuottajaorganisaatioille. Palveluntuottajille esitetyt vaatimukset (tietojärjestelmäpalveluihin liittyminen, raportointivelvoitteet) karsivat pienten yritysten määrää.

## 73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1



## 74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutusten arviointia ei ole tehty riittävällä tarkkuudella. Vaikutusten arviointi edellyttäisi kokemuksia järjestelmän toimivuudesta. Uudistuksen vaikutukset riippuvat lainsäädännön lisäksi maakuntien tekemistä päätöksistä, joiden perusteella tuottajat tekevät omat päätöksensä palvelun tarjoamisesta.

Valinnanvapausmalli tulisi toteuttaa asteittain ja huolellisella valmistelulla, jotta sillä olisi mahdollisuus saavuttaa sote-uudistukselle asetetut integraatio-, talous- ja yhdenvertaisuustavoitteet.

## 75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus muuttaa peruuttamattomalla tavalla kuntien roolia tulevaisuudessa. Haasteellista on kuntein kyky valmistautua nopealla aikataululla tehtäviin muutoksiin- Muutoksiin sopeutuminen vaatii erityisen paljon henkilöstöltä ja johdolta. Tulevaisuudessa henkilöstöstä tulevat kilpailemaan maakunta ja tulevat palveluntuottajat. Haja-asutusalueille ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus voi vaikeutua entisestään.

## 76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

### - Kielelliset oikeudet

Erityistä huomiota tulisi kiinnittää saamelaisten kielellisten oikeuksien toteutumiseen saamelaisten kotiseutualueella. Palvelut tulisi turvata kaikilla saamenkielillä (pohjois-,inarin- ja koltansaame).

### Aikataulu

Sodankylän kunta yhtyy lausunnossaan Kuntaliiton näkemykseen, jossa maakuntien valinnanvapausmallin käyttöönottoa koskevaa liikkumavaraa tulisi lisätä. Tämä mahdollistaisi myös tietojärjestelmätoteutusten vaiheistamisen ja hallitun käyttöönoton.

## 77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.